

the agricultural production we can say that information and communication technologies have become one of the outstanding innovations of the last century that gave impetus to the rapid development of agriculture.

According to the results of the study, it should be noted that due to the widespread use of modern information and communication technologies in combination with innovative technologies it is possible to achieve better results in the agricultural sector, reduce costs and increase revenues. Crops are getting better, products are getting better quality. Manufacturers from anywhere in the world get the opportunity to present their product and sell it at a good price. Therefore, the need to finance the introduction of electronic equipment in the agro-industrial complex, training of personnel capable of creating and applying information technology and innovative technologies in agriculture is obvious. The author offers the further ways of developing the agricultural sector in the direction of the lectronic agriculture, creating a platform and applications that assist not only increasing production, but also ensuring market integration.

Key words: information and communication technologies (ICT), innovative technologies, agricultural engineer, agricultural production, information and measuring systems (IMS), agroholding, internet network, DSTU ISO.

УДК 811.111 (04):378.

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.43>

Шевчук А. О.

МЕТОД КОЛЕКТИВНОГО НАПИСАННЯ ЕСЕ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА У СТУДЕНТІВ

Процес входження України у світовий освітній простір супроводжується змінами в педагогічній теорії і практиці навчально-виховного процесу. Зміст освіти збагачується новими знаннями, вміннями, навичками, інформацією, творчим розв'язанням проблем педагогіки. Зокрема, останніми роками звертається особлива увага на необхідність інтенсифікації роботи щодо запровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання, технології Веб 2.0. Одним із можливих і перспективних інструментів Веб 2.0 у навчанні іноземної мови є вікі-технологія, яка являє собою гіпертекстовий Інтернет-простір для колективного написання есе, редагування і зберігання документів різного формату зі спільним доступом до історії змін документів. Підсумовано, що виконання завдань, які передбачають роботу з вікі-технологією на заняттях з іноземної мови, підвищують мотивацію студентів, допомагають сформувати самостійність пошуку інформації, аналіз та відбір необхідної інформації, навички колективної роботи, сприяють удосконаленню письмово-мовленнєвої діяльності студентів та індивідуалізації процесу навчання. Окреслено та проаналізовано макро- та мікрорівні, які студенти розвивають протягом виконання завдання. Надано алгоритм організації роботи над колективним есе з подальшим оцінюванням для всіх учасників освітнього процесу. Автор розкриває цілі кожного етапу. Розроблено і детально описано критерії оцінювання колективного есе. Для успішної організації роботи необхідно враховувати дидактико-педагогічні вимоги до написання колективного есе на базі вікі-технології, наприклад знання ресурсів Інтернет-мережі, умінь критично відбирати матеріал та ін. Колективна робота на базі вікі-технології відповідає вимогам інтенсифікації навчального процесу і наближує його до умов реальної професійної діяльності.

Ключові слова: вікі-технології, ІКТ, ІКТ у навчанні іноземній мові, етапи, Інтернет-платформа, іншомовна письмова-мовленнєва діяльність, колективне написання есе, критерії оцінювання, мікро- та макрорівні.

В умовах адаптації вітчизняної системи вищої освіти відповідно до положень Болонської конвенції, сучасних навчальних планів і програм майбутній спеціаліст має оволодіти високими кваліфікаційними вміннями та навичками, а зміст Рекомендацій Ради Європи щодо мовної освітньої політики формує нові вимоги до майбутнього спеціаліста в контексті демонстрації ним високого рівня володіння іноземною мовою, готовності до переходу до нових форм і методів організації навчального процесу, бути мобільними у межах європейського освітнього простору, інформатизації вищої освіти тощо.

У документі “Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання” в описі, що характеризує сформованість письмово-мовленнєвих умінь на рівні B2, сказано, що студенти повинні вміти писати есе або доповіді, висвітлюючи питання або аргументуючи точку зору “за” або “проти” [1, с. 25]. Отже, особливо важливо у сучасному світі випускникам вищів вміти писати заявки на участь у міжнародних конференціях, статті, відгуки на роботи колег і т. д., і робити це потрібно іноземною мовою, що свідчить про важливість формування високого рівня володіння іншомовним письмово-мовленнєвим умінням. Одним із можливих варіантів вирішення поставленого завдання є застосування методу спільного написання есе іноземною мовою на базі ІКТ. Письмова діяльність у даному разі одночасно виступає засобом і метою навчання іншомовного спілкування.

За останні роки вченими були проведені дослідження щодо колективної роботи студентів задля розвитку усного іншомовного мовлення. На відміну від усного мовлення метод спільного письма, коли двоє і більше студентів працюють разом над створенням спільного продукту, почав застосовуватися на практиці порівняно нещодавно. У роботах таких науковців, як К. Хайленд [11], М. Ліанг [14], А. Оскоз, І. Елола [16], Г. Кесслер [12], розглядається метод колективного написання есе іноземною мовою, який вимагає від студентів

рефлексивного мислення, допомагає студентам сконцентруватися на граматичній і лексичній правильності, стилістичній оформленості, а також заохочує до поглиблення знань про мову.

Виникнення нових інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема вікі-технологій і мобільних додатків, також привернуло увагу дослідників. Застосування платформ Веб 2.0 і мобільних додатків для спільної роботи, наприклад вікі-технології, є базою для здійснення спілкування між студентами в позааудиторний час і для процесу навчання писемного мовлення. Технології Веб 2.0. надають студентам низку інструментів для створення, доопрацювання та видалення матеріалів із вбудованою підзвітністю. Водночас система Веб 2.0. дає змогу викладачам стежити за процесом виконання завдання шляхом вивчення того, які зміни вносяться, хто їх робить, коли й як часто. Оскільки гнучкість цього програмного забезпечення полегшує спілкування між студентами та сприяє розвитку знань, які формуються у студентів під час спільної роботи, вікі привертають увагу викладачів на дистанційних курсах, за змішаного навчання та очної форми навчання [6; 8], у викладанні англійської мови як іноземної [7] та на курсах іноземної мови [4; 10; 12; 16]. Незважаючи на наявність досліджень у сфері застосування технології Веб 2.0 у практиці викладання іноземної мови, а також для розвитку іншомовних навичок письма, метод колективного написання есе потребує подальшого дослідження.

Слід відзначити, що порівняно із зарубіжними країнами у нашій країні недостатньо приділено уваги використанню потенціалу вікі-технологій у навчанні іноземної мови, зокрема колективного написання есе іноземною мовою, а також необхідно критично вивчити ефективність такого навчання.

Мета статті – огляд наукових педагогічних та лінгводидактичних джерел щодо особливостей використання вікі-технологій для організації колективного написання есе іноземною мовою, представити алгоритм і схему організації роботи студентів і викладача.

Метод колективного (коллаборативного) письма (collaborative writing) відноситься до проблемного методу навчання, тобто націленість на створення спільного письмового продукту, наявність більше одного автора і долученість усіх учасників у процес навчання. Застосування цифрових технологій для спільної роботи, наприклад вікі-технології, є базою для здійснення контактів між студентами в позааудиторний час і для процесу навчання писемного мовлення. Робінсон називає вікі-технологію “ефективним інструментом для викладання” [17, с. 106], оскільки вона має низку відмінностей дидактичних властивостей і відповідних їй дидактичних функцій, корисних для розвитку письмово-мовленнєвих умінь [3]. Багато дослідників відзначають, що вікі-технології сприяють тому, що студенти приділяють більше уваги граматичному, лексичному і стилістичному оформленню писемного мовлення [12], а також пишуть довші фрагменти тексту, навіть ніж було потрібно в завданнях [9]. Навчання на вікі-платформах ґрунтується на ідеях конструктивізму особистісно-орієнтованого підходу, тим самим даючи змогу сконцентруватися на потребах кожного конкретного студента.

Написання колективного есе з елементами роздуму є творчим багатокомпонентним завданням, мета якого – переконати читача погодитися з точкою зору авторів. Завдання виконується на спеціально створеному навчальному вікі-сайті, на одній із таких платформ: Wikispaces <http://wikispaces.com>, MediaWiki <http://www.mediawiki.org>, Tikiwiki <http://info.tikiwiki.org/tikiindex.php>, Mixedink <http://www.mixedink.com/main.php>, Wetpaint <http://www.wetpaint.com/>. Спілкування з іншими учасниками завдання і викладачем здійснюється на базі вікі-сайту шляхом відправки приватних повідомлень конкретному учаснику або шляхом загальної розсилки всім учасникам. Можливість створювати відкриті і закриті вікі-сторінки дає змогу розмежовувати доступ учасників вікі-сайту до певних сторінок, тим самим досягається дві мети: з одного боку, йде спільна робота над одним документом для групи учасників, з іншого – можна приховати дані про те, чиї конкретно роботи підлягають взаємній перевірці.

Метою колективного написання есе іноземною мовою може бути: розвиток комунікативної компетенції (лексичний, граматичний, семантичний, орфографічний, соціолінгвістичний компоненти); розвиток письмово-мовленнєвих умінь; розвиток умінь висловлювати, розкривати і розвивати думку/ідею; розвивати навчальні уміння: розвиток навичок і вмінь спільної роботи, розвиток вміння використовувати наявні матеріали для самостійної роботи, вміння підбирати і використовувати матеріали для самостійного навчання, вміння організувати свою навчальну діяльність для досягнення цілей з урахуванням своїх особистісних характеристик і наявних ресурсів; розвиток евристичних умінь: розвиток вміння користуватися новими інформаційними технологіями

По суті, перераховані вище цілі являють собою макровміння, в основі яких лежить низка письмово-мовленнєвих мікроумінь. І тільки за умови наявності належним чином сформованих мікроумінь стає можливим повноцінне формування макровмінь створення колективного есе.

До мікроумінь, необхідних для написання спільного есе, можна віднести вміння: чітко формулювати і виділяти ключові моменти теми; тримати в голові кінцеву мету письмової роботи і те, яке враження повинен справити текст на читача; надати відповідні аргументи на користь висловленого положення; роздумувати про причини і наслідки; зважувати переваги і недоліки того чи іншого аргументу; повернутися до раніше висловленої тези з метою підтвердити її або спростувати; розбивати текст на абзаци; повідомляти головну думку абзацу в *topical sentence*; зробити коротке резюме в кінці тексту; логічно викладати свої думки і пов'язувати їх одна з одною; використовувати вступне слово і фрази; використовувати слова-зв'язки для додання оповіданню

зв'язності; правильно вибирати реєстр тексту відповідно до жанру письмової роботи; правильно оформляти цитати, посилання; висловити думку в заданому обсязі письмового тексту; складати план майбутнього письмового висловлювання спільно зі своїм партнером; продовжити письмове висловлювання в рамках, заданих партнером по спільному листу; слідувати попередньо складеним спільно з партнером планом; виконувати перевірку і коригування письмового висловлювання; писати текст із дотриманням норм академічного письма в даній мовній культурі; зберігати внесені зміни в гіпертекст; слідувати нетікету [3].

Процес організації колективного написання есе передбачає декілька етапів

1) викладач складає рекомендації та критерії оцінювання, підбирає зразки робіт і знайомить із ними студентів;

2) викладач створює навчальний вікі-сайт, відкриті і закриті сторінки для колективного написання есе, знайомить студентів зі структурою вікі-сайту, вчить студентів, як розміщувати матеріал і вносити зміни в раніше розміщений матеріал, як переглядати історію зміни документа;

3) студенти знайомляться з правилами нетікету і дотримання безпеки роботи в Інтернеті, розбиваються на групи, пропонують можливі теми есе, домовляються про розподіл ролей для спільного написання есе;

4) студенти пишуть спільне есе на сторінках для спільного написання есе. Викладач проводить моніторинг самостійної роботи студентів, за необхідності надає допомогу, стежить за розміщенням матеріалу студентами на вікі-сайті, за дотриманням термінів виконання роботи, за дотриманням студентами правил нетікету в спілкуванні на вікі-сайті;

5) після завершення спільної роботи над есе викладач розміщує написані есе на сторінках інших студентів для проведення взаємного оцінювання відповідно до критеріїв оцінювання. Студенти роблять оцінювання чужих есе і пишуть коментарі відповідно до критеріїв оцінювання;

6) студенти отримують коментарі та аргументовані оцінки з боку інших студентів на своїх закритих сторінках. Студенти вносять корективи. Викладач перевіряє кінцевий варіант есе і виставляє в електронний журнал оцінки за есе і за проведене взаємне оцінювання;

7) викладач і студенти намагаються осмислити, які труднощі зазнали під час роботи над колективним есе і проведення процедури взаємного оцінювання, а також обмірковують, що необхідно зробити, щоб уникнути їх у майбутньому.

Спираючись на власний досвід, а також на міжнародний методичний досвід у галузі контролю й оцінювання "Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти вивчення викладання оцінювання" [1, с. 58–59], ми розробили критерії оцінювання колективного написання есе (табл. 1)

Таблиця 1

Критерії оцінювання колективного написання есе

Вирішення комунікативного завдання (5 балів максимум)
<ul style="list-style-type: none"> – чітко сформульована думка автора – +1 бал – наявність першого аргументу, який підтверджує точку зору автора, – +1 бал – наявність другого аргументу, який підтверджує точку зору автора, – +1 бал – факти/статистика/приклад для першого аргументу – +1 бал – факти/статистика/приклад для другого аргументу – +1 бал
Переконливість і ясність аргументів (2 бали максимум)
<ul style="list-style-type: none"> – аргументи підтверджують думку автора, є переконливими і ясними, а також викликають інтерес у читача – +2 бали – аргументи, що підтверджують думку автора й є переконливими, – +1 бал – аргументи не є підтвердженням думки автора – 0 балів
Структурно-стилістична та смислова організація тексту (10 балів максимум)
<ul style="list-style-type: none"> – дотримання зазначеного обсягу тексту (200–250 слів) – +1 бал – дотримання формального стилю – +1 бал – відповідність змісту абзаців їх цілі – +4 бали – логічність викладу думок, присутні не менше трьох засобів логічного зв'язку та їх правильне використання – +2 бали – тема есе в першому абзаці перефразована, а не повторює формулювання завдання – +1 бал – думка автора повторно виражена в четвертому абзаці, але іншими словами порівняно з першим абзацом – +1 бал
ГраMATика (4 бали максимум)
<ul style="list-style-type: none"> – використовується широкий спектр різних за складністю морфологічних і синтаксичних конструкцій, відсутні граматичні помилки, що ускладнюють розуміння, присутні окремі помилки і неточності, понад 75% обсягу тексту не містять помилок – 4 бали – використовуються різноманітні морфологічні та синтаксичні конструкції, присутні деякі помилки, що не ускладнюють розуміння, і, можливо, деякі помилки, що ускладнюють розуміння тексту, більше 50% обсягу тексту не містять помилок – 3 бали – обмежений спектр граматичних конструкцій, зустрічаються множинні помилки, що не ускладнюють розуміння, і множинні граматичні помилки, що ускладнюють розуміння тексту, більше 25% обсягу тексту не містять помилок – 2 бали – у край обмежений спектр граматичних конструкцій, зустрічаються множинні граматичні помилки, що перешкоджають розумінню тексту, проте хоча б на елементарному рівні студент може граматично оформити свою думку, помилки присутні майже в усіх висловлюваннях – 1 бал

Закінчення табл. 1

Лексика (4 бали максимум)
– багатий лексичний запас забезпечує влучний вислів думки і відсутність повторів, слова вживаються в їх точному лексичному значенні, використовуються синоніми і дотримуються норми сполучуваності, присутні окремі орфографічні помилки – 4 бали
– лексичний запас дозволяє висловитися за запропонованою темою і забезпечує влучний вислів думки і відсутність повторів, використовуються синоніми, присутні окремі неточності і помилки у вживанні і сполучуваності слів, що не ускладнює розуміння тексту, присутні орфографічні помилки – 3 бали
– лексичний запас у цілому дає змогу висловитися за запропонованою темою, однак використовується однакова лексика, присутні деякі неточності і помилки у виборі слів і лексичної сполучуваності, що ускладнює розуміння тексту, присутні орфографічні помилки – 2 бали
– у край обмежений лексичний запас, безліч повторів, присутні множинні помилки у виборі, вживанні і сполучуваності слів, що перешкоджає розумінню тексту, присутні множинні орфографічні помилки – 1 бал

Примітки: обсяг есе повинен становити 200–250 слів. За перевищення заданого обсягу перевірки підлягають лише перші 250 слів

Таким чином, під час написання колективного есе перевірки підлягають структурно-стилістичні, лексичні, граматичні вміння. У підсумку отримуємо максимальну кількість балів – 25, мінімальну – 2 (по одному за лексику і граматику). Критерії оцінювання були розроблені з орієнтацією саме на потрібний рівень володіння іншомовною комунікативною компетенцією B2, а також на професійну спрямованість випускників.

Висновки. Отже, зважаючи на вищесказане, ми можемо зробити висновок, що чітке дотримання етапів та критеріїв оцінювання дає змогу ефективно організувати роботу над написанням колективного есе. Застосування методу колективного написання есе залучає студентів у новий формат взаємодії один з одним, сприяє формуванню письмово-мовленнєвих умінь, мотивує студентів, оскільки дає змогу знайти в особі інших студентів реального читача. Метод колективного написання есе доводить, що коментарі, які отримують студенти один від одного і від викладача щодо змісту та структури роботи, дають їм змогу вийти на якісно новий, наступний рівень володіння матеріалом, розвивати вміння написання конкретної письмової роботи.

Використана література:

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Харламенко И. В. Опыт использования вики-сайта для развития письменно-речевых умений студентов неязыковых специальностей. *Вестник Московского университета. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2015. № 3. С. 64–72.
3. Шевчук А. О. Особливості формування іншомовної письмово-мовленнєвої діяльності студентів на базі вікі-технології у вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 30. Т. 2. С. 163–167.
4. Arnold N., Ducate L. Kost C. Collaborative writing in wikis: Insights from culture project in Intermediate German classes. *The next generation: Social networking and online collaboration in foreign language learning*. 2009. Vol 5. № 1. P. 115–144. URL: https://pdxscholar.library.pdx.edu/ling_fac/14/. (Last accessed: 02.02.2021).
5. Brodahl C., Hadjerrouit S., Hansen N. K. Collaborative Writing with Web 2.0 Technologies: Education Students' Perceptions. *Journal of Information Technology Education: Research*. 2011. Vol. 11. URL: https://www.researchgate.net/publication/233777606_Collaborative_Writing_with_Web_20_Technologies_Education_Students'_Perceptions (Last accessed: 11.02.2021).
6. Byron M. Teaching with wiki. *Teaching Philosophy*. 2005. Vol. 28. № 2. P. 108–113. URL: https://www.researchgate.net/publication/269907070_Teaching_with_Tiki (Last accessed: 11.02.2021).
7. Chang Y. F., Schallert D. L. The design for a collaborative system of English as foreign language. *Composition writing of senior high school students in Taiwan. 5th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies*. Los Alamitos : IEEE, 2005. P. 774–775. URL: <http://www.informatik.uni-trier.de/~ley/db/conf/icalt/index.html> (Last accessed: 11.02.2021).
8. Farabaugh R. The isle is full of noises: Using wiki software to establish a discourse community in a Shakespeare classroom. *Language awareness*. 2007. Vol 16. № 1. P. 41–56.
9. Higdon J. Wikis in the academy. *Using Wikis in Education*. 2006. Chapter 9. P. 72–76.
10. Honegger B. D. Wikis – a rapidly growing phenomenon in the German-speaking school community. *Proceedings of the 2005 International Symposium on Wikis*, 2005. P. 113–116. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.100.5131&rep=rep1&type=pdf> (Last accessed: 11.01.2021).
11. Hyland K. *Disciplinary discourses: Social interactions in academic writing*. New York : Longman, 2000. 211 p.
12. Kessler G., Bikowski D. Developing collaborative autonomous language learning abilities in computer mediated language learning: Attention to meaning among students in wiki space. *Computer Assisted Language Learning*. 2010. Vol. 23. № 1. P. 41–58. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09588220903467335> (Last accessed: 02.02.2021).
13. Kessler G. Student-initiated attention to form in wiki-based collaborative writing. *Language Learning and Technology*. 2009. Vol. 13. № 1. P. 79–95 URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ827542> (Last accessed: 12.12.2020).
14. Liang M. Using synchronous online peer response groups in EFL writing: Revision-related discourse. *Language Learning and Technology*. 2010. Vol. 14. № 1. P. 45–64. URL: https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/10125/44202/1/14_01_liang.pdf (Last accessed: 02.02.2021).
15. Mills S. C. *Using the Internet for Active Teaching and Learning*. Ohio : Pearson, 2006. 243 p.
16. Oskoz A., Elola I. Meeting at the wiki: The new arena for collaborative writing in foreign language courses. 2011. P. 209–227. URL: <https://www.igi-global.com/chapter/web-based-learning/45024> (Last accessed: 02.02.2021).
17. Robinson, M. Wikis in education: Social construction as learning. *The Community College Enterprise*. 2006. P. 107–109.
18. Storch N. Collaborative writing: Product, process, and students' reflections. *Journal of Second Language Writing*. 2005. Vol 14. № 3. P. 153–173. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ724392> (Last accessed: 12.02.2021).

19. Wang H., Lu C., Yang J., Hu H. Chiou G. Chiang Y., Hsu W. An empirical exploration of using wiki in an English as a second language course. In *Proceedings of the Fifth IEEE International Conference on Advanced Learning*. 2005. P. 155–157. URL: https://www.researchgate.net/publication/4175069_An_empirical_exploration_of_using_Wiki_in_an_English_as_a_second_language_course (Last accessed: 12.02.2021).

References:

1. Zagalnoevropeyski Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vivchennya, vikladannya, otsinyuvannya [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment] \ Za red. S. Yu. Nikolaevoyi. – K:Lenvit, 2003. – 273 s. [in Ukrainian].
2. Kharlamenko. V. (2015) Opyt ispolzovania wiki-saita dlia razvitiya pismenno-rechevykh umenyi studentov neyazykovykh spetsyalnosti [Experience of using a wiki site to develop students' written and oral speech skills of non-linguistic faculty]. *Vestnik Moskovskoho universiteta. Ser. 19. Lingvistika i mezhkulturnaya kommunikatsia*. № 3. S. 64–72. [in Russian].
3. Shevchuk A. O. (2020) Osoblivosti formuvannya inshomovnoyi pismovo-movlennevoyi diyalnosti studentiv na bazi wiki-tehnologiyi u vischchyi shkoli [The peculiarities of teaching students foreign writing and speaking skills by means of wiki-technology in college]. *Innovatsiyna pedahohika. Naukovii zhurnal*. Odesa. Vip. 30. T. 2. S. 163–167. [in Ukrainian].
4. Arnold N., Ducate L. Kost C. (2009) Collaborative writing in wikis: Insights from culture project in Intermediate German classes. *The next generation: Social networking and online collaboration in foreign language learning*. Vol 5, № 1. P 115–144. URL: https://pdxscholar.library.pdx.edu/ling_fac/14/. (Last accessed: 02.02.2021). [in English].
5. Brodahl C., Hadjerrouit S., Hansen N. K. (2011) Collaborative Writing with Web 2.0 Technologies: Education Students' Perceptions. *Journal of Information Technology Education: Research*. Vol. 11 URL: https://www.researchgate.net/publication/233777606_Collaborative_Writing_with_Web_2_0_Technologies_Education_Students'_Perceptions (Last accessed: 11.02.2021). [in English].
6. Byron M. (2005) Teaching with wiki. *Teaching Philosophy*. Vol 28, № 2. P. 108–113. URL: https://www.researchgate.net/publication/269907070_Teaching_with_Tiki (Last accessed: 11.02.2021). [in English].
7. Chang Y. F., Schallert D. L. (2005) The design for a collaborative system of English as foreign language: *Composition writing of senior high school students in Taiwan. 5th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies*. Los Alamitos: IEEE. P. 774–775. URL: <http://www.informatik.uni-trier.de/~ley/db/conf/icalt/index.html> (Last accessed: 11.02.2021). [in English].
8. Farabaugh R. (2007) The isle is full of noises: Using wiki software to establish a discourse community in a Shakespeare classroom. *Language awareness*. Vol 16, № 1. P. 41–56. [in English].
9. Higdon J. (2006) Wikis in the academy. *Using Wikis in Education*. Chapter 9. P. 72–76. [in English].
10. Honegger, B. D. (2005) Wikis – a rapidly growing phenomenon in the German-speaking school community. *Proceedings of the 2005 International Symposium on Wikis*. P. 113–116. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.100.5131&rep=rep1&type=pdf> (Last accessed: 11.01.2021). [in English].
11. Hyland K. (2000) Disciplinary discourses: Social interactions in academic writing. New York: Longman. 211 p. [in English].
12. Kessler G., Bikowski D. (2010) Developing collaborative autonomous language learning abilities in computer mediated language learning: Attention to meaning among students in wiki space. *Computer Assisted Language Learning*. Vol. 23, № 1. P. 41–58. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09588220903467335> (Last accessed: 02.02.2021). [in English].
13. Kessler G. (2009) Student-initiated attention to form in wiki-based collaborative writing. *Language Learning and Technology*. Vol. 13, № 1. P. 79–95 URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ827542> (Last accessed: 12.12.2020). [in English].
14. Liang M. (2010) Using synchronous online peer response groups in EFL writing: Revision-related discourse. *Language Learning and Technology*. Vol. 14, № 1. P. 45–64. URL: https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/10125/44202/1/14_01_liang.pdf (Last accessed: 02.02.2021). [in English].
15. Mills S. C. (2006) *Using the Internet for Active Teaching and Learning*. Ohio: Pearson. 243 p.
16. Oskoz A., Elola I. (2011) Meeting at the wiki: The new arena for collaborative writing in foreign language courses. P. 209–227. URL: <https://www.igi-global.com/chapter/web-based-learning/45024> (Last accessed: 02.02.2021). [in English].
17. Robinson, M. (2006) Wikis in education: Social construction as learning. *The Community College Enterprise*. P. 107–109. [in English].
18. Storch N. (2005) Collaborative writing: Product, process, and students' reflections. *Journal of Second Language Writing*. Vol 14, № 3. P. 153–173. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ724392> (Last accessed: 12.02.2021). [in English].
19. Wang H., Lu C., Yang J., Hu H. Chiou G. Chiang Y., Hsu W. (2005) An empirical exploration of using wiki in an English as a second language course. In *Proceedings of the Fifth IEEE International Conference on Advanced Learning*. P. 155–157. URL: https://www.researchgate.net/publication/4175069_An_empirical_exploration_of_using_Wiki_in_an_English_as_a_second_language_course (Last accessed: 12.02.2021) [in English].

Shevchuk A. O. Collaborative writing method as a mean of teaching students writing

The process of Ukraine entering into the world of educational process is complemented by further changes in pedagogical theory and practice of the initial process. The syllabus is enriched with new skills, abilities and information which solve the problems of pedagogy creatively. Recently a lot of attention has been paid on the necessity to intensify the process of information and communication technologies use in educational process. Web 2.0 technology is one of the newest and most promising tools in teaching foreign languages. Web 2.0 technology has hypertext, Internet space for collaborative writing, editing and accessing documents in various formats. It is concluded that the implementation of tasks that involve working with wiki technology in foreign language classes, increases student's motivation, helps to form independence of information retrieval, analysis and selection of necessary information, teamwork skills, improves student writing skills and helps to individualise the learning process. Macro- and micro-skills that students develop during the task are outlined and analyzed. An algorithm for organizing work on a collective essay with subsequent assessment for all participants in the educational process is provided. The author reveals the goals of each stage. Criteria for evaluating a collective essay have been developed and described in detail. For successful organization of work it is necessary to take into account didactic and pedagogical requirements for writing a collective essay based on wiki technology, for example, knowledge of Internet resources, the ability to select material critically, etc. Collaborative work based on wiki technology meets the requirements of intensification educational process.

Key words: collaborative essay writing, evaluation criteria, foreign communicative activity, ICT, ICT in foreign language teaching, Internet-platform, micro and macro skills. stages, wiki-technologies.